

Antichristelijke Natuurwetenschap

De uitdrukking 'Christelijke natuurwetenschap' wekt bij de natuurkundigen meestal verzet. Zij vrezen, dat men aan een op zichzelf wellicht 'ware' wetenschap nog iets extra's wil toevoegen, dat direct aan de Bijbel of aan de christelijke theologie ontleend zou zijn; zij duchten het gevaar, dat men óf zou menen als Christen de waarheid te kunnen vinden met nog een extra toeslag daarboven óf zou menen als Christen de natuurwetenschappelijke waarheid alléén te bezitten. Hoe dit ook zij, al zou men toegeven, dat voor ware natuurwetenschap de toevoeging 'christelijk' overbodig is, dan zou men toch nog moeten handhaven, dat voor een onchristelijke of zelfs antichristelijke natuurwetenschap de naam 'wetenschap' niet toepasselijk is.

Christus is de Waarheid en daarom spreekt het voor den Christen vanzelf, dat zulk een natuurwetenschap eigenlijk geen echte *wetenschap* is, maar — voorzover zij tegen God's openbaring in gaat en dus

antichristelijk is — 'valselijk dusgenaamde wetenschap' moet zijn. Nu speelt zulk een zich ten onrechte voor 'wetenschap' uitgevende dwaalleer onmiskenbaar een belangrijke rol in het denken van de moderne mensheid en het is de taak van een christelijke universiteit, ook bij de beoefening van de natuurwetenschap, daar tegenover stelling te nemen.

Men zal zeggen: wat heeft de 'gewone' mens met al die wetenschappelijke twistpunten te maken? De scheikundige vindt kunstmest of kleurstoffen uit en men kan aan de kwaliteit daarvan hoogstens herkennen of hij zijn vak verstaat, maar niet of hij vrijdenker, rooms of gereformeerd is; de natuurkundige brengt atoomsplitsing teweeg en hierbij blijkt meer van zijn gebondenheid aan de z.g. 'wetten der natuur' dan aan de belijdenisgeschriften van de kerk die hij 's Zondags bezoekt; de bioloog kweekt een nieuwe maïssoort, die tegen ons klimaat bestand is en dan doet het er niet veel toe of hij gelooft, dat hij dit doet

Vervolg van blz. 2179

sprokene. Wat zijn — zo vroeg hij ons — de kenmerken van het Gereformeerde leven. Hij noemde er drie, t.w.

- a. dogmatische belijndheid,
- b. piëtistische vroomheid, en
- c. een eigen levensstijl.

Men kan van mening verschillen over de vraag, of hier aldus de kenmerken van het Gereformeerde leven zijn gevonden. Een ding is echter zeker, dat de spreker hier — ongewild — zichzelf ten voeten uit tekende en op de meest rake wijze typeerde.

Wat zijn dogma's? Dogma's zijn in vaste formuleringen gekristalliseerde (meestal geloofs-) overtuigingen. Het vasthouden daaraan doet vaste lijnen in het leven trekken, maakt iemand tot een 'belijnd' man. Zo was het ook met Prof. Sneller. Hij was de man van vaste lijnen, die nooit aarzelde, maar evenwichtig en zeker zijn weg ging. Dogmatisme is een ondeugd, belijndheid is een deugd; doch ze liggen vlak bij elkaar. Daaruit is misschien het zo nu en dan opduikende misverstand te verklaren, dat Prof.

Sneller een dogmatisch, een star iemand zou zijn. Dat was hij niet; hij was — om zijn eigen woorden te gebruiken — een man van dogmatische belijndheid. In het verlengde hiervan ligt ook de eigen levensstijl, welke hem zo bijzonder typeerde. Een eigen levensstijl wijst op karakter, op een harmonische persoonlijkheid. Al deze eigenschappen gaven hem de rust en het zelfvertrouwen, welke zulk een weldadige invloed op zijn omgeving uitoefenden. Het waren ook deze eigenschappen, waardoor hij verantwoordelijkheid op zich kon nemen. En daarom was hij zulk een geboren leidsman; want leiding geven kan alleen hij, die — desnoods grote en zware — verantwoordelijkheden durft te dragen.

Tussen de dogmatische belijndheid en de eigen levensstijl ligt de piëtistische vroomheid, de gevoelige vroomheid. Prof. Sneller was een gevoelig man en een vroom man in de beste betekenis van het woord.

Op een Zondagochtend dronk hij koffie bij ons, en zoals dat dan gaat, passeerde ook de predikant even de revue, en na hem nog enkele collega's. Het oor-